

Caleidoscoop

DE SCHOOONHEID VAN **KLEINE STUKJES GLAS**

De vrijmetselarij in Eindhoven kent vier mannenloges en één vrouwenloge. Daar komt een gemengde loge bij. Dat is een verrijking voor het spirituele leven in de stad. De komst rekent opnieuw af met de opvatting dat vrijmetselarij uitsluitend een mannenaangelegenheid zou zijn en dan ook nog alleen toegankelijk voor de intellectuele elite.

TEKST: HANS MATHEEUWSEN | FOTO'S: EDDIE MOL

De nieuwe loge in oprichting heet Caleidoscoop, en is verbonden aan de internationale orde van Franse oorsprong Le Droit Humain. In januari verleende de orde het Constitutie Charter. De loge kreeg als nummer 2154. Voordat we ingaan op het waarom en hoe is het misschien handig om het fenomeen vrijmetselarij wat nader te duiden. 'Een vrijmetselaar streeft ernaar blanco te luisteren, een ander vragen te stellen, meningen niet tegenover maar naast elkaar te zetten en zo antwoorden te vinden op levensvragen. Juist door te verschillen kan men elkaar verrijken', staat er op de site van Caleidoscoop.

En: 'Vrijmetselaars zijn vrijdenkers en voelen zich vrij ten opzichte van anderen. Gelijkwaardigheid en respect zijn hiervoor de basis. Vrijmetselarij is geen religieuze of politieke stroming. Het is eerder een wereld- of levensbeschouwing. Vrijmetselaars gaan wel uit van het bestaan van een hogere macht of spirituele kracht. Eenieder is vrij een eigen godsdienstige overtuiging te hebben, mits die overtuiging niet aan anderen wordt opgedrongen. Vrijmetselaars streven naar verbinding en verdraagzaamheid met hun omgeving'.

Vrijmetselaars vinden hun oorsprong in de idealen van de Verlichting, al gaat de historisch-culturele traditie voor sommigen terug tot aan de Egyptische mystiek. Dit is al meteen een voorbeeld van de veelvormigheid aan opvattingen, ideeën en gedachten die leven binnen de vrijmetselarij. Het betreft een internationale beweging. Mannen worden aangesproken met broeders, vrouwen met zusters. Vrijmetselaars kennen drie 'ontwikkelingsgraden' waarin zij 'arbeiden': leerling, gezet en meester, conform de Middeleeuwse vakgilden naar welk model de organisatie mede is ingericht.

De circa 5.000 mannelijke leden in Nederland zijn lid van zo'n 150 loges die vallen onder de Orde van Vrijmetselaren onder het Grootoosten der Nederlanden, opgericht in 1756. Het hoofdkantoor staat in Den Haag, evenals een vrij toegankelijk museum. Het oosten staat symbool voor de geestelijke wereld, het westen voor de profane wereld. In de vrijmetselarij staan de bouw- en de lichtsymboliek centraal. De loges, waarin vrijmetselaars samenkomen, zijn een soort verenigingen van 'spirituele bouwvakkers', aldus de orde op zijn site, die werken aan verbetering van zichzelf én de wereld.

In Eindhoven gebeurt dat in de Potgieterstraat, waar het logegebouw staat van de vrijmetselarij in de stad. Daar vindt de nieuwe gemengde loge Caleidoscoop ook onderdak. Ik spreek met oprichters Beate Walles, Monique Frentrop en Paul Engels. Zij zijn lid van gemengde loge Ramses in Velp, die vorig jaar zijn honderdjarig bestaan vierde. Het hoofdbestuur van Le Droit Humain vond het hoog tijd voor een gemengde loge in Zuidoost-Brabant c.q. Eindhoven. Dat verzoek kwam bij Udenaar Paul terecht. Beate werkt op de High Tech Campus in Eindhoven. En zo gaat het balletje vanzelf rollen.

‘**VROUWEN DENKEN
OVER BEPAALDE
ZAKEN HEEL ANDERS
DAN MANNEN**’

Het bestaan van een gemengde loge mag in 2022 als een vanzelfsprekendheid worden beschouwd, vindt voorzittend meester Beate: „Iedereen is welkom die iets denkt te vinden in de vrijmetselarij.” In een gemengde loge is de energie anders, weet penningmeester Paul uit ervaring. „Vrouwen denken over bepaalde zaken heel anders dan mannen. In het dagelijkse leven gaan we ook met elkaar om, waarom zou dat binnen de vrijmetselarij niet kunnen?”

De verschillen met de ‘mannen-vrijmetselarij’ zijn minimaal, aldus Beate. Het betreft hooguit details in de uitvoering van rituelen. „Het enige echte verschil is dat wij niet de helft van wereldbevolking uitsluiten”, grapt ze. „Het is een kwestie van waar je je thuis voelt. Ik heb zelf nog getwijfeld over de Orde van Weefsters, die helemaal uit vrouwen bestaat, maar omdat de maatschappij uit vrouwen én mannen bestaat, heb ik voor de gemengde vrijmetselarij gekozen. Dat vind ik essentieel voor de dialoog. Onze maatschappelijke rollen zijn weliswaar verschillend maar wij kunnen via de orde over de hele wereld samenwerken.”

De kracht van de gemengde loge is de dynamiek, stelt Monique. Zij is secretaris van Caleidoscoop. „Het respect voor elkaar. De verrijkende kracht is dat je leert om niet te oordelen. Als iedereen zo eens zou kijken naar elkaar, dan zou dat veel conflicten voorkomen in de wereld. Gender is niet belangrijk. Kom met wie je bent. Verrijk ons met jezelf. Dat is de kracht van de vrijmetselarij. Er zijn weinig clubs waar je op onze

manier met elkaar kunt spreken. De dynamiek binnen de loge verbindt de mensen.”

Juist door de respectvolle manier van met elkaar omgaan neemt de vrijmetselarij in een hevig polariserende samenleving een aparte positie in, menen de drie. Monique: „We zijn niet uniek, maar gaan wel bewust om met elkaar.” Beate: „Het is een kwestie van trainen. Diversiteit bestaat nu eenmaal. Wij willen bruggen bouwen. Kijken wat verbindt, wegnemen wat scheidt. Wij willen juist níét iedereen van dezelfde kleur maken, maar qua opvattingen de verschillende kleuren naast elkaar zien en de waarheid van de ander leren kennen.” Kleuren verrijken, gaat Beate verder. „De vrijmetselarij is juist leuk als je anders bent, niet binnen het plaatje past. De variatie van mensen en ideeën geeft meerwaarde. Le Droit Humain is eind negentiende eeuw begonnen als kritische burgerbeweging die gelijkwaardigheid en gelijkgerechtigheid voor mannen én vrouwen nastreefde. Met heel hoge idealen. Er is veel bereikt maar we zijn er nog niet. Wij willen niet uitsluiten maar toevoegen, ongeacht je overtuiging of afkomst. De vrijmetselarij is eeuwenoud maar sluit juist daarom goed aan bij moderne thema’s als diversiteit en inclusie. Dat is precies waar vrijmetselarij voor mij over gaat.”

Mensen willen tegenwoordig lid zijn van clubs waar ze zichzelf kunnen en mogen zijn, is de ervaring van Beate. Lid zijn van een loge is niet geheel en al vrijblijvend. Het betekent dat je ook actief deelneemt en iets inbrengt. Niet alleen jezelf maar bijvoorbeeld je ideeën of creativiteit. Anderen inspireert. Monique: „Die commitment gaat vanzelf.

Vrijmetselarij kan een belangrijke factor worden in je leven. Dat is althans mijn ervaring. Het verschilt per lid. Diversiteit betekent ook deelname van mensen in allerlei leeftijdsgroepen. Met drukke banen. Het gaat om je mindset. De belangrijkste opdracht voor mij is een lichtje te zijn voor anderen. De lichtsymboliek is voor mij dus belangrijk. Licht verdrijft de duisternis. Dat is positief. Enthousiast kunnen zijn, positief en daardoor inspirerend, betekenisvol voor anderen. Daarmee kom je ver en brengt je veel liefde en geluk.”

Lidmaatschap van de loge is een soort van onderhoud van dit bewustzijn en deze houding, verklaart ze. „Het slipt snel weg, omdat je moe bent, omdat je het druk hebt, omdat er problemen om je heen zijn. De waan van de dag regeert en voor je het weet ben je weer een jaar verder. Juist door iedere twee weken naar de loge te gaan en bij jezelf stil te staan, helpt om in je eigen

inspiratiebubbeltje te komen. Rituelen hebben voor mij elke keer een andere betekenis. Als ik me dan voor alles open stel en mijn energie tolt rond; dat houdt me scherp. Dat is een stukje ontwikkeling dat ik van mezelf eis.” Het thuis laten van de dagelijkse beslommingen kan ook gewoon ontspannend zijn, zegt Paul.

‘**RITUALEN HEBBEN
VOOR MIJ ELKE
KEER EEN ANDERE
BETEKENIS**’

Beate: „Ik kom vooral voor de rituelen. Dat is een andere taal, van beelden, waarin ook muziek een belangrijke rol speelt, die een bepaalde energie oplevert. Waarin woorden een symbolische waarde hebben. De woorden die worden gesproken lijken een ander deel van mezelf aan te spreken. De taal komt binnen en raakt me. Zo krijgen symbolen een bepaalde waarde voor mij. Of de vrijmetselarij spiritueel is? Wij hebben het liever over een levensschool. Wat voor de maatschappij het begrip

spiritueel betekent, daar valt zoveel onder waar wij ons eigenlijk niet mee willen associëren. Rituelen hebben zeker spirituele kanten, het is mysterieus en dat is ook de charme. De rituele weg is een unieke weg.”

Met het oog op al het voorgaande is de naam Caleidoscoop niet toevallig gekozen. Monique: „Als je over licht nadenkt, en diversiteit, dan denk ik aan een caleidoscoop. Dat is een prachtig symbool voor alle gebroken stukjes glas die op hun beurt weer symbool staan voor mensen in ontwikkeling, die nog niet compleet zijn. Door de dynamiek die we ervaren op onze bijeenkomsten verandert de lichtinval, ontstaan er andere kleuren die jou kunnen raken. Juist dat veranderlijke, die dynamiek, de creativiteit, de diversiteit, dat zit allemaal in de caleidoscoop.” Beate: „Het is een unieke manier om naar de wereld te kijken. Als je jezelf ziet als klein stukje glas, dan kun je nog zo’n mooi stukje zijn, je blijft een klein stukje. Maar alles bij elkaar gevoegd ontstaan er vormen en patronen. Ontstaat er schoonheid. Dat wensen wij ook voor de maatschappij.”

LOGECALEIDOSCOOP.NL